

При разработке программ поддержки малого предпринимательства расчет показателей эффективности вложения средств должен явиться важнейшим индикатором, подтверждающим не только экономическую, но и социальную целесообразность таких мероприятий. В качестве основных показателей могут быть использованы такие, как сроки окупаемости капитала, норма прибыли, уровень заработной платы, степень конкурентности, импортозависимость.

На основании проведенного исследования можно сделать следующие выводы. Мировой опыт государственной поддержки малых предприятий свидетельствует об активной помощи государства по их созданию, выводу за рамки национального рынка, предоставлению налоговых льгот, поощрению инноваций, применению других форм стимулирования. Цели и направления помощи малым предприятиям находят отражение в государственных региональных программах развития малого предпринимательства. В развитых странах такие программы многочисленны и имеют конкретный характер.

В нашей стране продолжается процесс формирования отношений между государством и бизнесом. Разработка государственных, региональных программ развития малого предпринимательства осуществляется по широкому кругу мероприятий, составляются они, как правило, на продолжительный период времени. Региональные программы пока находятся в процессе становления. Включенные в них мероприятия не всегда согласованы по ресурсам, исполнителям, срокам реализации. Не в полной мере учитывается правовое, финансовое обеспечение.

Для создания и поддержки благоприятствующей развитию малого бизнеса среды, формирования и внедрения эффективной системы его поддержки и защиты, необходимо скоординированное взаимодействие центральных, региональных и местных органов государственной власти, субъектов предпринимательства, объединений и союзов предпринимателей, участвующих в формировании рыночной инфраструктуры.

Программные мероприятия по поддержке малого бизнеса в регионе должны быть увязаны с другими региональными программами, в частности, с программой социально-экономического развития региона, с программой обеспечения занятости населения. Правильно выбранные приоритеты позволят систематизировать работу по поддержке малого бизнеса.

Главной целью региональных программ поддержки малого предпринимательства должна быть реализация государственной и региональной политики, направленной на создание правовых и организационно-экономических условий для развития малого бизнеса путем совершенствования механизма регулирования и координации его деятельности на государственном уровне. В качестве приоритетных считать следующие цели и задачи:

- использование региональных особенностей: географическое положение, природно-ресурсный потенциал;
- содействие снижению уровня безработицы, насыщению товарных рынков, решению социально-бытовых проблем;
- объединение интересов субъектов предпринимательской деятельности с интересами соответствующих административно-территориальных единиц, обеспечение пополнения государственного и местных бюджетов.

Источники и литература

1. Закон України «Про підприємництво» // Відомості Верховної Ради. – 1991. – №14. – С. 354-360.
2. Нагорская М.Н. Теоретические основы предпринимательства // Менеджмент предпринимательской деятельности: материалы второй всеукраинской научно-практической конференции. – Симферополь, Таврический национальный университет им. В.И. Вернадского, 2004. – С.6-13.
3. Зернецкая О. Стабильное развитие в условиях глобализации: потенциал для Украины // Голос Украины. – 2006. – №88(3838) от 17.05.2006г

Огліх В.В.

ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ВСТУП

Проблема поновлення виробничого апарату не може бути вирішена за допомогою старих підходів, коли науково-технічний розвиток здійснювався централізовано і, головним чином, за рахунок бюджетних джерел і фондів міністерств, а підприємства виступали в ролі прохачів державних коштів і займалися великою кількістю малих інновацій. У період трансформації економіки місце інноваційної й інвестиційної діяльності в країні суттєво зростає. Аналіз процесу становлення української економіки в умовах її інтеграції в світове загальнотоварне ринкове виробництво свідчить про те, що економічні реформи, на сьогоднішній день направлені на функціонування ринкових умов господарювання, не дивлячись на деякі позитивні зсуви, не досягли очікуваних результатів.

Економічна самостійність суб'єктів господарювання визначає потребу в регулюванні взаємостосунків між ними на базі адекватного відображення існуючих реалій. Проте, економічний розвиток країни досяг тієї стадії, коли найбільш гостро стала здійснюватися потреба у всесторонньому теоретичному осмисленні, науковому забезпеченні ества інноваційно-інвестиційного процесу.

Зусиллями фахівців створені наукові передумови рішення проблеми економіки технологічних змін, спостерігається інтенсифікація наукових досліджень. Дослідженню інноваційних й інвестиційних процесів присвячено ряд робіт українських і закордонних вчених. У роботі [1] проаналізована сутність інноваційної стратегії розвитку економіки України, стан і перспективи. У роботах [2, 3] вивчається регіональна політика сталого розвитку. Робота [4] присвячена аналізу інвестиційних стратегій корпорацій і інституціональних інвесторів.

В той же час методологічна незавершеність і відсутність повноцінної нормативно – законодавчої бази знижує ефективність і обмежує сферу застосування того або іншого інструменту в загальній системі економічних регуляторів інвестиційної діяльності. Необхідна цілісна, теоретично обґрунтована система заходів, яка забезпечує економічну орієнтацію суспільства, держави, виробництва на задоволення суспільних і особистих потреб. Саме тому робота присвячена заходам щодо підвищення ефективності системи управління інноваційно-інвестиційною діяльністю економічних об'єктів, які функціонують в умовах трансформаційного періоду в економіці України, за рахунок упровадження нових і зміни існуючих процесів, здійснення і використання механізмів, які поліпшують кількісні і якісні показники.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Однією з причин недостатнього економічного зростання є практично повна відсутність інноваційно-інвестиційної активності в країні та покращень інвестиційного клімату. Це зумовлене тим, що інновації, які раніше здійснювалися за рахунок централізованих джерел, звелися до вельми малої величини. Кризовий стан економіки, розлад фінансово-кредитної системи, інфляція, гостра напруженість суспільного життя призводять до прийняття, в першу чергу, заходів тимчасового характеру. Це наслідок ліберально-орієнтованої стратегії перетворювань, яка спочатку була направлена на відмову держави від підтримки інвестицій в реальний сектор економіки. Все це дестабілізувало ринок капітальних вкладень і позбавляє народне господарство імпульсу для відновлення економічного зростання, а одночасно і для вирішення соціальних проблем, що загострилися.

Головна складність економічних перетворень на сьогоднішній день полягає в обмежених можливостях внутрішніх державних накопичень і нездатності приватних інвесторів повною мірою компенсувати дефіцит капіталовкладень для подолання економічного спаду. Висока інфляція зумовила норму відсотка, набагато перевищуючу потенційну рентабельність більшості виробничих проектів, що зробило неприступними середні - і тим більше довгострокові кредити.

Держава не може не втручатися в інноваційні процеси, тому що своєчасне і активне використання досягнень науково-технічної революції дозволяє країні розвиватися прискореними темпами і швидко зайняти високе соціально-економічне, політичне та військове положення у світі. Це підтверджує той факт, що держави з розвинутими ринковими відносинами приділяють велику увагу питанням глобального, перспективного розвитку, проводячи ретельний аналіз напрямків і темпів технічного розвитку, вибору пріоритетних сфер інвестиційно-інноваційної діяльності; ініціювання інноваційних програм тощо. Державні заходи впливу гармонічно доповнюють ринкові механізми. При слабкому "внутрішньому" стимулюванні інновацій, яке поки що є специфікою і однією з основних особливостей нашого економічного життя на мікрорівні, необхідно протягом певного часу підтримувати підвищену увагу держави до нововведень.

В умовах сучасної ринкової конкуренції для того, щоб протистояти тенденції до зниження норми прибутку, яка спричинена відносним збільшенням основної частини капіталу внаслідок зростання технічної оснащеності робочого місця, промислово розвинуті країни впроваджують цілеспрямовану інноваційно-інвестиційну стратегію, збільшуючи обсяги виробництва, реалізації і прибутку, підвищуючи продуктивність праці, знижуючи фондоемність, прискорюючи обіг вкладеного капіталу шляхом створення нових потреб у покупців, освоєння і поставки на ринок якісно нових видів продукції, вдосконалюючи технологію виробництва Інвестиції, які не мають в собі інноваційної складової, не мають сенсу. Відновлення вітчизняного виробництва неможливе без активного використання нових технологій. Вихід з економічної кризи неможливий без інноваційно-інвестиційного буму, оновлення основного капіталу на принципово новій, конкурентній базі.

Науково-технічний прогрес є основним фактором, що забезпечує зростаючий ефект масштабу економічного росту. Інноваційний процес – це єдиний процес, що об'єднує науку, техніку, економіку, підприємництво й управління. Він полягає в державній інновації і триває від зародження ідеї до її комерційної реалізації. Тому, сучасна державна інноваційна політика – це сукупність науково-технічних, виробничих, управлінських, фінансово-збутових та інших заходів, що пов'язані з товарно-виробничими відносинами, які пронизують всі стадії її реалізації, при будь-якому розподілі праці між державою та бізнесом в управлінні та організації НТП. Зараз стало реальністю роздержавлення, формування інвестиційного та інноваційного ринку. Центр ваги у прийнятті рішень перемістився до власників капіталу і товаровиробників, які стурбовані виживанням і мало уваги приділяють інвестиціям та нововведенням у виробництві.

Навіть в умовах розвинутої ринкової системи підприємства враховують тільки сьогоднішню економічну ситуацію і здійснюють прогнози на найближче майбутнє. У таких умовах пріоритет надається інноваційним процесам, що забезпечують "поодинокий ефект" – частіше за все максимум прибутку на вкладений акціонерний капітал. При цьому можуть виявитися незапитаними інноваційні ідеї, які уособлюють у собі "суспільний ефект" або потенційний ефект у майбутньому.

Тому потрібні нові підходи до інноваційно-інвестиційної політики та механізму її реалізації, до розробки форм впливу держави на процеси, які відбуваються в цій. Разом з тим необхідне створення і послідовна реалізація інноваційно-інвестиційного механізму, який відповідає новим економічним і соціально-політичним реаліям та забезпечує великомасштабний приток капіталу для модернізації виробництва. У зв'язку з цим не може не хвилювати повна відсутність такої політики і механізмів в Україні. Національна

економіка України, яка знаходиться на етапі трансформації, не повинна надіятися на процеси саморегулювання й самоорганізації, про це свідчить відсутність достатніх передумов для самоактивізації процесів капіталоутворення. Вихід України з економічної кризи неможливий без цілеспрямованої державної інноваційної політики, без використання нових технологій. При існуючому величезному запасі напрацьованих, але не запроваджених результатів наукових досліджень належить створити умови для їх запровадження, використовуючи як прямі (адміністративно-відомчі, виробничо-цільові), так і непрямі методи впливу.

Дуже важливим є питання про оптимальне сполучення стратегічних і тактичних аспектів в інвестиційно-інноваційній політиці. Реалізація стратегії в області нововведень, яка полягає в забезпеченні великих структурних перетворень в економіці, включає в себе матеріально-фінансове забезпечення довгострокових програм розвитку науково-технічної інфраструктури, утворення механізмів фінансування нововведень з підвищеним рівнем ризику, здійснення великих науково-технічних програм, що потребують міжгалузевої кооперації або поєднання науки і промисловості, задоволення стратегічних та соціальних суспільних потреб. Реалізація тактичних заходів спрямована передусім на укріплення нововведенницького потенціалу компаній, підвищення якості продукції та ефективності виробництва, а також на рішення існуючих проблем держави. Через це необхідна найскоріша розробка та впровадження механізму утворення та запровадження нововведень, що включає державну підтримку фундаментальних та пошукових досліджень; різноманітні форми та джерела фінансування та непрямого стимулювання досліджень, максимальне стимулювання інноваційного підприємництва та його підтримку.

Для стабілізації економіки і поліпшення інвестиційного клімату потрібно ухвалення ряду кардинальних заходів, направлених на формування в країні, як загальних умов розвитку цивілізованих ринкових відносин, так і специфічних, що відносяться безпосередньо до рішення задачі залучення інвестицій.

До таких заходів в першу чергу слід віднести:

- створення в країні цивілізованого некримінального ринку і передбаченого законодавством механізму банкрутства;
- радикалізація боротьби зі злочинністю;
- орієнтація податкового законодавства у бік стимулювання виробництва та інвестицій;
- мобілізація вільних коштів підприємств і населення на інвестиційні потреби шляхом підвищення процентних ставок по депозитах і внесках;
- надання податкових пільг банкам, вітчизняним і іноземним інвесторам, що йдуть на довгострокові інвестиції з тим, щоб повністю компенсувати їм збитки від сповільненого обороту капіталу в порівнянні з іншими напрямками їх діяльності;
- досягнення національної згоди між різними владними структурами, соціальними групами, політичними партіями і іншими суспільними організаціями;
- створення в національній системі моніторингу інвестиційного клімату в Україні;
- створення системи підтримки та супроводження іноземних інвестицій, яка б поєднувала би в собі широку і конкурентну мережу державних інститутів, комерційних банків і страхових компаній, що страхують іноземний капітал від політичних і комерційних ризиків, а також інформаційних посередницьких центрів, що займаються підбором і замовленням актуальних для України проектів, пошуком інвесторів зацікавлених в їх реалізації і оперативному оформленні операцій.

З урахуванням необхідності подолання подальшого спаду виробництва і обмеженості фінансових можливостей держави інвестиційну політику потрібно здійснювати шляхом: підвищення ролі внутрішніх (власних) джерел накопичень підприємств для фінансування їх інвестиційних проектів; державної підтримки підприємств за рахунок централізованих інвестицій; розміщення обмежених централізованих капітальних вкладень і державного фінансування інвестиційних проектів виробничого призначення строго відповідно до цільових програм і виключно на конкурентній основі; посилення державного контролю за цільовим витрачанням засобів федерального бюджету; вдосконалення нормативної бази в цілях залучення іноземних інвестицій; значного розширення практики сумісного державно-комерційного фінансування інвестиційних проектів.

Вдосконаленню механізму стимулювання інвестицій в умовах кризи української економіки сприяла б орієнтація бюджетної системи на пільгові ставки відсотка для виробничого сектора, в першу чергу, на реструктуризацію підприємств і розвиток експортних виробництв. Створення державного банку, функцією якого повинні стати виняткове пільгове кредитування інвестицій в пріоритетні напрями, що сприяло б розширенню масштабів кредитного фінансування. При створенні подібної кредитної установи слід врахувати досвід роботи вже існуючих фінансових інститутів, роль яких в активізації інвестиційного процесу, на жаль, малопомітна.

При крайньому дефіциті фінансових ресурсів держави і неминучому в цих умовах лобюванні, у зв'язку з відсутністю ефективних механізмів контролю на всіх рівнях доцільно обмежитися створенням одного державного банку розвитку, що сприятиме концентрації засобів і підвищить можливість контролю над вибором напрямів кредитування і реальним використанням кредитів. В подальшому сіть таких банків з особливими задачами може бути розширена до декількох по окремих найважливіших напрямках інвестиційної політики, у тому числі територіальних для обслуговування інвестиційних потреб крупних економічних регіонів. Світова практика свідчить, що використання інвестиційних статей бюджету для рефінансування установ (банків) розвитку незрівнянно більш перспективно, ніж практика пайової підтримки проектів, відібраних по критерію комерційного ефекту.

Найскладнішим є формування фінансових ресурсів подібного банку. Спочатку весь капітал (або значна частина) установ, що розглядаються, фінансування розвитку слід забезпечувати державі, а в подальшому

повинна проводитися політика по зменшенню цієї частки.

Крім спочатку отриманих сум і бюджетних асигнувань, ресурси таких установ можуть формуватися також за рахунок засобів, що акумулюються мережею державних ощадних, пенсійних і страхових установ. Важливим джерелом рефінансування банків розвитку може стати і випуск ними цінних паперів, гарантованих державою.

Ризиковий характер інноваційних інвестицій потребує створення спеціальної страхової компанії під егідою місцевих органів влади. Об'єктом її можуть бути не тільки інвестиційні вкладення, але й венчурні дослідження та колективи, які займаються впровадженням і виступають у ролі груп супроводження щойно створеного товару. Особливістю такої страхової компанії є готовність виконувати страхування при достатньо великій ймовірності наступу витрат при інвестиціях у новий проект. Умовою цієї політики є широке використання принципу перестраховування. У інституційному аспекті страхова інноваційна компанія може являти собою акціонерну компанію з фінансовою участю органів місцевого самоврядування, що співробітничать з державними страховими організаціями. Однак державна участь не повинна ослаблювати її комерційну сутність, саме як страхової компанії. На регіональному рівні потрібна реалізація активної інноваційно-інвестиційної програми, яка створить основу для сталого зростання вітчизняного виробництва. В рамках регіональних ринків високих технологій і наукових винаходів потрібно створення відповідної інфраструктури, основу якої повинні створити інноваційні біржі, приватні інноваційні фонди та банки, інжинірингові центри. Їх діяльність визначена особливим субсидуванням наукових досліджень, приймаючим форму венчурних інновацій, коли володарі грошового капіталу, надаючи позику для нових розробок, ризикують по усім статтям притаманним позиковому капіталу.

ВИСНОВКИ

Аналіз процесу становлення української економіки в умовах її інтеграції в світове загальнотоварне ринкове виробництво свідчить про те, що економічні реформи, на сьогоднішній день направлені на функціонування ринкових умов господарювання, не дивлячись на деякі позитивні зсуви, не досягли очікуваних результатів. Не дивлячись на те, що, на деяких економічних об'єктах структурно і функціонально об'єднуючих в собі засоби і предмети праці, технології, працівників і які створюють в процесі взаємодії продукцію і послуги, має місце поява нових високоефективних технологій, вихід з ситуації, що склалася, неможливий без інноваційно-інвестиційного сплеску, оновлення основного капіталу на принципово новій, конкурентноздатній основі. Для забезпечення якомога більш повного використання інноваційного потенціалу і забезпечення добробуту жителів країни необхідне широке залучення приватних інвестицій, усестороннє стимулювання підприємницької діяльності в області інноваційного бізнесу, створення умов для залучення іноземного капіталу в розвиток науково технічного прогресу. Необхідно створення і послідовна реалізація принципово нового механізму дії держави на процеси, що відбуваються в інноваційно-інвестиційній сфері України, який відповідає новим економічним і соціально-політичним реаліям, який забезпечує великомасштабний приплив капіталу для модернізації виробництва. Стратегія стійкого соціально-економічного розвитку, перехід до якої не має для України альтернатив, може реалізуватися тільки за умови втручання держави в інноваційний процес. Це підтверджує той значний ефект, який досягнутий розвинутими країнами, тому що їх високий економічний потенціал створений завдяки інноваційній спрямованості і науково-технічній стратегії.

Джерела та література

1. Інноваційна стратегія українських реформ / Гальчинський А.С., Геєць В.М., Кінах А.К., Семиноженко В.П.-К.: Знання України, 2002.-336с.
2. Герасимчук З.В. Регіональна політика сталого розвитку: Надстир'я, 2001.-528с.
3. Коломійчук В.С. Соціально економічний розвиток адміністративного району в умовах перехідної економіки. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2001.-440с.
4. Инвестиционная стратегия корпораций и институциональных инвесторов / Под ред. И.Л.Сазонца. – Днепропетровск: Наука и образование, 2003. – 132с.

Резникова О.С., Полюхович Е.А.

МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ БРЭНДА

Введение Слово «Брэнд» обозначают фирму, организацию, продукт, услугу с уникальным названием и символами (логотип, торговая марка или дизайн упаковки) и с устоявшейся репутацией. В отличие от обычного товара, бренд можно охарактеризовать определенными субъективными показателями, относящими к его образу.

Управление брендом – это процесс управления торговыми марками с целью стратегического увеличения стоимости брэнда. Управление брендом как единичным объектом включает в себя управление субъективными категориями. Система брендом – совокупность всех брендов в портфеле компании, характеризующая определенной иерархичностью и сложными взаимосвязями между отдельными составляющими.

Постановка проблемы в общем виде Поиск новых более эффективных и рациональных методов оценки брэнда, что является необходимым условием укрепления предприятий на рынке. Бренд также позволяет отличать фирму и её изделия от конкурентов и их товаров.

Связь исследованиями с важнейшими научными практическими занятиями Проведенное исследование входит в общий план научно-исследовательских работ на 2006-2010 гг. Южного филиала «Крымский агро-техноолгический университет» НАУУ темы №9 «Совершенствование стратегии продовольственной безопасности Крымского региона».